

3e. de moderne schilderkunst is kleur en ruimtegevend tegenover het kleurloos-vlakke van de bouwkunst.

4e. de moderne schilderkunst is beelding in ruimtelijke vlakheid: uitbreiding, tegenover de ruimtebeperkende vlakheid van de bouwkunst.

5e. de moderne schilderkunst is beeldend-evenwichtig, tegenover het constructief evenwichtige (steun en last) van de bouwkunst.

De moderne schilderkunst destructieveert de lichamelijkheid tot vlakheid en komt door ruimtebegrip tot destructie van het in het vlak gewende natuurlijke, tot ruimtelijke verhouding.

De bouwkunst construeert, scheidt organische lichamelijkheid in gesloten verhoudingen.

Licht- en ruimte-begrenzing is het bouwkundig vlak.

In de moderne schilderkunst is kleur: beelding van licht, primaire kleur: directe beelding van licht. Kleur is de visuele plastiek van het licht. In het moderne schilderen is regelrechte verhouding beelding van de verhoudingsvolle ruimtelijkheid. Licht en ruimtebeelding is kleur en verhouding. In bouwkunst ruimtebeperking, kleur en ruimtelijke verhoudingsbeelding voltooit het cosmisch karakter van de bouwkunst.

Bouwkunst is als de aarde: plastiek en vraagt in voltooiing van beelding, beelding van licht en ruimtelijkheid.

En dit is het positieve resultaat van het destructieve karakter in het moderne schilderen, dat zij de arbeelding van de visuele werkelijkheid, met haar tragiek, doorzet tot cosmische waarden van ruimte, licht en verhouding waarin dus alle aardse plastiek of „het geval” is opgenomen en blijft voorondersteld.

DE MODERNE SCHILDERIJ IN HET INTERIEUR.

DOOR ANTHONY KOK.

Uit elk ding spreekt naast een materiele- een geestelijke sfeer, welke samen het ding vormen.

Wanneer twee verschillend gearde waarden tegenover elkaar geplaatst worden, kan door verbinding harmonie of disharmonie ontstaan of wel zal er geenerlei verbinding tot stand komen.

In de schilderkunst, de kunst der aanschouwing, zijn de beide factoren, welke tot één der genoemde resultaten leiden, de aanschouwer en het werk.

Wanneer een normaal mensch zonder voorbereiding, voor een geestesuiting — de geestelijke uitdrukking der realiteit — wordt geplaatst, die hem in dien vorm geheel onbekend is, zal er een gevoel van wantrouwen, naast de gewaarwording van den onbewusten gevoelsinvloed, ontstaan.

Het bewustzijn groeit door de ondervinding en de mogelijk te bereiken graad van bewustzijn hangt, behalve van die ondervinding, af van den oorspronkelijken aanleg, van de waarde van het oorspronkelijk wezen.